



## Nieuwsbrief van het Fonds Leerstoelen voor jonge academici in Congo

*Het uitzonderlijke belang van hoger onderwijs als motor van ontwikkelingssamenwerking in een wereldeconomie, die steeds meer op kennis is gebaseerd, is mondiaal erkend en intussen ook in landen met een extreme armoede zoals Congo. In Congoëes intellect investeren is ter plaatse renderen. 25.000 studenten in Kinshasa die hongeren naar wetenschap en kennis krijgen les van een vergrijzend professorenkorps.*

Chaires Scientifiques pour jeunes académiques Congolais

Het Fonds voor Leerstoelen voor jonge academici in Congo wil een duurzame stimulans geven aan de verjonging van

opgetreden. Op 10 februari 2004 werd aan de K.U.Leuven de vijftigste verjaardag van de Congolese Lovanium Universiteit herdacht, in aanwezigheid van delegaties van de huidige Lovanium erfgenamen: de 'Université de Kinshasa' (UNIKIN) - het voormalige Lovanium - en de 'Université Catholique de Kinshasa' (UCK). Daaruit bleek dat de universiteiten vijftig jaar na hun oprichting meer dan ooit nood hebben aan samenwerking en steun op maat. Op initiatief van Senaat K.U.Leuven, Emeritiforum K.U.Leuven-Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en Ontwikkelingshulp Geneesheren&Apothekers-Alumni Leuven werd een hulp-programma gelanceerd i.s.m. het Leuven Universiteitsfonds.



het academische kader ter plaatse en een gepersonaliseerd netwerk tot stand brengen tussen universitaire diensten in Kinshasa en België. Dit project zal begaafde afgestudeerden de kans geven een wetenschappelijk werk/thesis te starten door hen financieel te steunen met een prestigebeurs zodat ze zich voltijds aan hun onderzoek kunnen wijden.

De wetenschappelijke inhoud, toekenning, implementatie en opvolging van de leerstoel wordt bepaald door een commissie waarin de schenker (de K.U.Leuven) en Congolese docenten van de betrokken faculteit vertegenwoordigd zijn. De inhoud moet relevant zijn voor Afrika en leiden tot wetenschappelijke publicaties in internationale tijdschriften.

In 1954 werd Lovanium, de eerste volledige universiteit in Midden-Afrika, opgericht door de toenmalige unitaire universiteit van Leuven. In 1990 werd de officiële Belgische ontwikkelingssamenwerking afgebroken wegens politieke strubbelingen en oorlog. Sindsdien is er een snelle degradatie

Het ligt in de bedoeling een tiental leerstoelen (over een periode van drie jaar) te creëren voor jonge, begaafde Congolese afgestudeerden, die aldus de kans zouden krijgen om zich voltijds toe te leggen op onderzoek en onderwijs.

In het kader van deze herdenking werden diverse manifestaties en werkvergaderingen georganiseerd. Bij dit alles lag het accent niet zozeer op het schrijven van de historiek of het oproepen van de nostalgie naar het verleden, dan wel op de aanpak van het heden en het plannen van de toekomst. Het thema van het symposium van 10 februari 2004 geeft dit kort en krachtig weer: stoute dromen, harde realiteit, samen sterk. De kernvraag was, en is nog steeds: in hoeverre moet, wil en kan de K.U.Leuven de Lovanium erfgenamen ondersteunen in het vinden en uitwerken van oplossingen voor de huidige problemen en het uitbouwen van een toekomst voor de universiteit en de regio?

## Stoute dromen



De realisatie van de stichters van Lovanium, een prestigieuze modeluniversiteit in Centraal Afrika, gedegradeerd door 10 jaar oorlog en politieke verwaarlozing, terug op de kaart van Afrika zetten. Een krachtige ondersteuning van UNIKIN/UCK kan als motor dienen voor het opwaarderen van het universitaire onderwijs in andere delen van het land en het ganse gebied van de Grote Meren. Het initiatief van de K.U.Leuven moet expliciet openstaan voor de universiteiten in de ganse regio. Zo kan het een interregionale dialoog op gang brengen tussen verschillende universiteiten, en bijdragen tot de ontwikkeling van een samenwerkingscultuur in Centraal Afrika.

## Harde realiteit

De UNIKIN heeft de opeenvolgende politieke crisissen in Congo overleefd, en overleeft vandaag van dag tot dag ondanks het bijna volledig ontbreken van overheidsfinanciering. De gebouwen zijn nog in redelijke staat, maar er is zo goed als geen infrastructuur voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Op het symposium beschreef Rector Ndelo hoe de UNIKIN niet alleen een tekort heeft aan degelijke infrastructuur en onderzoeksmiddelen, maar ook in ernstige mate te kampen heeft met toenemende vergrijzing van het professorenkorps en met de braindrain. "We zouden er dan ook voor moeten zorgen dat jonge academici de kans krijgen om in Congo zélf aan wetenschappelijk onderzoek te doen, bijvoorbeeld in het kader van een duurzaam netwerk met een afdeling van de K.U.Leuven." Er zijn te weinig professoren, assistenten en ondersteunend personeel, en het korps verouderd snel. Er is een enorme toevloed van studenten, het potentiële qua mensen en middelen schiet schromelijk tekort om aan de vraag naar onderwijs en vorming te kunnen voldoen. De overgrote meerderheid van de studenten leeft in zeer precare omstandigheden, de professoren trekken een hongerloon.



## Samen sterk



Onder meer via verschillende projecten gefinancierd door de VLIR (Vlaamse Inter-universitaire Raad) en zijn Franstalige tegenhanger CIUF worden sinds een paar jaren (een beperkt aantal) labo's en onderzoeksactiviteiten uitgebouwd en bepaalde opleidingen aangevuld en verbeterd, vooral door de inbreng van gastdocenten. In het kader van de VLIR en de CIUF werd een bibliotheekproject ontwikkeld en werd recent het 'backbone'-project gerealiseerd, het informatiseringsproject van de UNIKIN-campus. De 'backbone' omvat een breedbandig lokaal campusnetwerk compleet met internetconnectie.

De jury van de leerstoelen, bijeengekomen op 3 mei 2007, werd samengesteld door Prof. S. Mampunza, vertegenwoordiger van de UNIKIN en volgende Professoren van de K.U.Leuven: Prof. Jan Dequeker (voorzitter), Prof. Jean Berlamont, Prof. Vik Doyen, Prof. Fons Verdonck en Prof. Kanigula Dieudonné. Bij de eerste selectie in Congo werden vier kandidaten weerhouden. Op basis van de kwaliteit en curriculum vitae van de kandidaten en het advies van externe beoordelaars heeft de jury twee projecten weerhouden die zeer specifieke lokale wetenschappelijke en sociale problemen als onderwerp hebben. Tevens werd rekening gehouden met de ervaring van de kandidaten en hun connectie - peterschap in Leuven om de realisatie van hun project te garanderen. De twee andere projecten waren nog immatuur maar kunnen nog in aanmerking komen na aanpassing voor een volgende sollicitatie in 2008.

Om de opvolging en realisatie van het uiteindelijke doel te verzekeren werd afgesproken met bestuur van UNIKIN dat de toekenning in jaarlijkse schijven van € 5000 zal gebeuren. De volgende schijf wordt slechts toegekend als zowel UNIKIN als K.U.Leuven akkoord zijn met het reëel geleverd resultaat.

## Bursalen van het Fonds 'Leerstoelen voor jonge academici in Congo'



**BODI MABIALA JOSEPH**

- Doctor in de geneeskunde, universiteit van Lumbumbashi (1994)
- Specialisatie pediatrie, Kinshasa (2004)
- Werkleider UNIKIN (2006)
- Bursaal, studiereis Japan (2007)
- Project: 'Mécanismes physiopathologiques (génétiques, immunologiques, ...)

de l'hémolyse aigue massive intravasculaire au cours du paludisme chez l'enfant Congolais'

- Peterschap K.U.Leuven: Prof. Dr. Jan Verhaegen, Experimentele Laboratoriumgeneeskunde



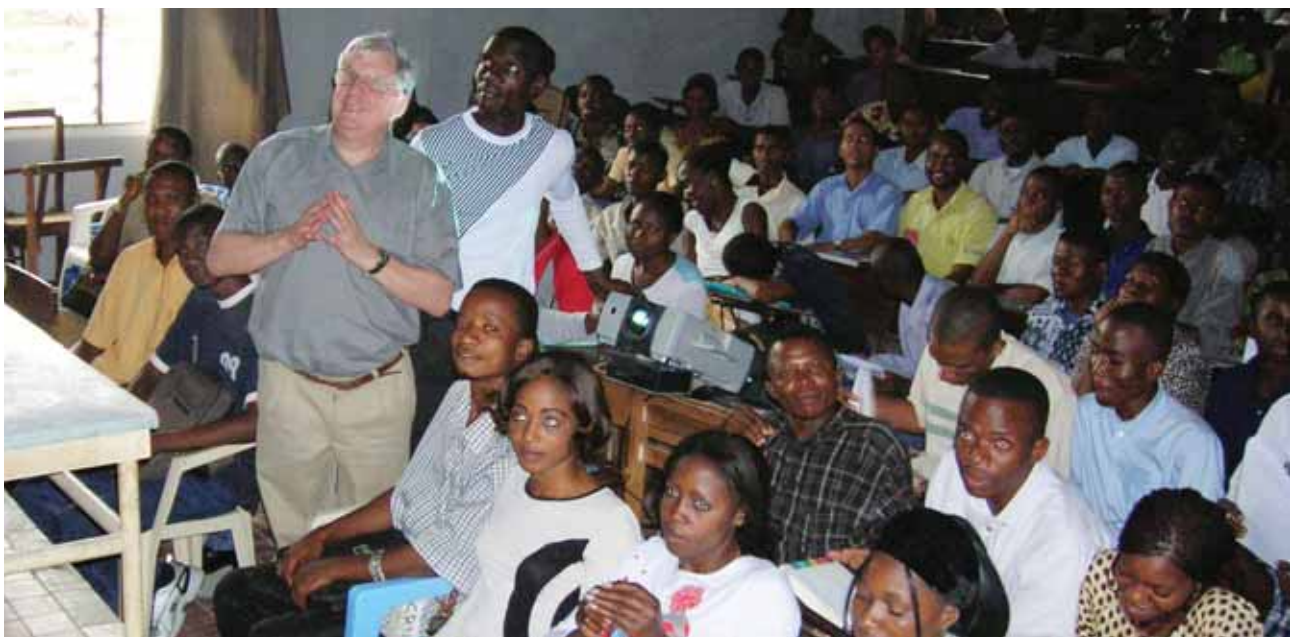
**ALONI NTETANI MICHEL**

- Doctor in de geneeskunde, universiteit van Lumbumbashi (1994)
- Specialisatie pediatrie, Kinshasa (2003)
- Korte stages buitenland: Aberdeen (2002), Parijs (2005-2006), Kameroen (2000)

- Project: Détection et facteurs de risque de l'évolution des manifestations rénales des enfants drépanocytaires Congolais vivant à Kinshasa
- Peterschap K.U.Leuven: Prof. dr. Chris van Geet, Pediatrie

De oprichting van het Fonds Leerstoelen voor jonge academici in Congo is een aanvulling van eerdere en huidige sensibiliserende initiatieven van de Faculteit Geneeskunde en haar Alumni vereniging welke geleid hebben tot een multitude van eenmalige maar ook van belangrijke langdurige acties. In 2007 heeft de Decaan van de Faculteit Geneeskunde en een vertegenwoordiger van de directie van de Universitaire Ziekenhuizen van de K.U.Leuven een bezoek gebracht aan UNIKIN en ziekenhuizen in Kinshasa en Kinsantu. Een nauwere samenwerking tussen beide Faculteiten en ziekenhuizen op hoger en lager plan, o.a. personeel en uitrusting, is op gang gekomen. Tientallen Congolese geneesheren zijn intussen op vervolmakingsstage gedurende drie maanden naar Leuven gekomen. Er werden tandartsstoelen in Congo geïnstalleerd en personeel opgeleid op kosten van Alumni Ontwikkelingshulp Faculteit Geneeskunde. De Rector of een Decaan van UNIKIN hebben de laatste jaren deel genomen als gast aan de professorenstoet bij de opening of het Patroonsfeest van de K.U.Leuven.

Fundamenteel blijft de nood het grootst voor de verjonging van het academisch korps. UNIKIN heeft nu 250 professoren met een gemiddelde leeftijd van 57 jaar! In de basiswetenschappen is de nood het grootst. De Faculteit Geneeskunde van de K.U.Leuven stuurde nu reeds 5 lesgevers om het tekort op te vangen. Geen professoren betekent geen examens en dus ook geen diploma. Door het tekort aan lesgevers en bijvoorbeeld 2.000 studenten in het eerste jaar Geneeskunde duurt het academiejaar 18 maanden. Studenten zijn ondervoed en leven in erbarmelijke behuizing wegens de hoge kosten voor stipendium, cursussen en examengeld. Onzekerheid leidt tot politieke onrust bij studenten en onderbetaald universiteitspersoneel.





## Besluit

Dit project is cruciaal noodgericht en wordt tot nu toe niet door de regering van Congo, VLIR-projecten en andere NGO's behandeld. De K.U.Leuven en haar alumni hebben als medestichters van deze universiteit de plicht hieraan nu een gewaarborgde, duurzame en geëngageerde steun te geven. De emeritiwerkgroep Ontwikkelingssamenwerking van de K.U.Leuven en het bestuur van het Fonds staan borg om dit project te realiseren en jaarlijks op te volgen.

Em. Prof. Dr. Jan Dequeker  
Projectleider

## Schenkers

In totaal hebben 165 personen geschonken aan het Fonds (stand 5/12/2007). Het Fonds voor Leerstoelen jonge academici in Congo beschikt dankzij hen over 112.992, 85 euro (stand 5/12/2007).

Het bestuur van het Fonds en de K.U.Leuven wenst dit kapitaal verder aan te vullen om ook in 2008 nog minstens € 25.000 te verzamelen om opnieuw aan twee of meer jonge academici in Congo beurzen te kunnen toekennen. Wij durven hiervoor beroep doen op uw financiële steun.

Giften van minstens € 30 zijn fiscaal aftrekbaar.



U kunt bijdragen aan dit Fonds Leerstoelen voor jonge academici in Congo door schenking op rekeningnummer 432-0000011-57 van de K.U.Leuven, met vermelding 'gift UNIKIN - 1NZ-CONGO1-P3610'.

## Colofon

Redactie en samenstelling: Prof. Jan Dequeker,  
Evelyne Sauvage  
Foto's: Prof. Vik Doyen, Prof. Fons Verdonck

## Meer informatie

Leuven Universiteitsfonds  
Minderbroedersstraat 5  
BE-3000 Leuven  
tel. + 32 16 32 41 44  
fax + 32 16 32 37 40  
e-mail: [isabel.penne@abh.kuleuven.be](mailto:isabel.penne@abh.kuleuven.be)  
[www.kuleuven.be/mecenaat/congo](http://www.kuleuven.be/mecenaat/congo)

